

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 18. aprila 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 45.

Dr. Rud. Marn.

K njegovemu 50 letnemu jubileju.

Danes praznuje velezaslužni načelnik ministrstva trgovine in industrije, šef oddelka v Ljubljani g. dr. Rudolf Marn petdesetletnico rojstva. Ob tej priliki priredi trg. društvo »Merkur« v vseh zgornjih prostorih Kazine častni večer, kjer se bodo zbrali zastopniki oblastev in strokovnih korporacij in organizacij, da se poklonijo jubilaru in na svečan način proslavijo jubilej delavca, ki si je pridobil za gospodarske kroge toliko nevenljivih zaslug. Rojen v Dragi kot sin ljudskošolskega učitelja je študiral gimnazijo v Ljubljani, pravoslovne študije pa je absolviral v Gradcu. V začetku konceptni praktikant Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, se je posvetil pozneje finančni službi in deloval kot finančni uradnik v Ljubljani in Kranju. Bil je potem tudi vodja okrajnega glavarstva v Kranju in slednjič mu je bilo kot načelniku ministrstva trgovine in industrije poverjeno vodstvo oddelka v Ljubljani.

V zgodovini gospodarskega razvoja Slovenije bomo našli prav malo delavcev, ki bi jih mogli primerjati z današnjim slavljencem. Od leta 1904 do 1914 je bil urednik glasila Slovenskega trgovskega društva »Merkur« »Trgovskega Vestnika«, ki se je kasneje preimenoval v »Narodnogospodarski Vestnik«. Za »Merkurja« je jubilar ob enem priredil strokovna predavanja po večjih krajih Slovenije ter je bil društvu in njega članom v pravnih in davčnih zadevah z naveti vedno na razpolago.

Sodeloval je jubilar tudi pri ljubljanskih dnevnikih, v katerih je priobčeval strokovne članke. V lastni založbi je izdal knjižico »O službeni pogodbi trgovskih nameščencev in drugih delojemalcev v podobnih službah«, v »Merkurjevi« založbi pa je izdal brošuro »Pokojninsko zavarovanje zasebnih nastavljenecov«. Tudi je bil urednik prvega glasila Deželne zveze obrtnih zadrug »Slov. obrtnika« in prvi urednik »Gostilničarja«, katerega je urejeval dve leti.

Od leta 1906 je bil poročevalec in tajnik Deželne zveze za tujski promet na Kranjskem. Kot tak je predaval po letoviščih Gorenjske, ustanavljal prometna društva, sourejeval glasilo »Promet in gostilna« ter pisal propekte in članke o prometu tujcev po dnevnikih in zbornikih. Načelnik dr. Marn je še danes kot velezaslužni predsednik na čelu te zveze.

Načelnik dr. Marn je bil med prvimi in najbolj vnetimi ustanovitelji »Jadranske Straže za Slovenijo«. Izvoljen je bil za njenega predsednika in je še danes nje poslovodni podpredsednik. Tudi je jubilar z vnmom sodeloval pri ustanovitvi ljubljanskega velesejma, katerega častni predsednik je že izza njega početka.

Za njegove izredne zasluge za razvoj naše trgovske in obrtne organizacije ga je Trgovsko društvo »Merkur« izvolilo za svojega častnega člana, medtem ko so obrtne organizacije izkazale svojemu neumornemu podporniku svojo hvaležnost s tem, da so ga imenovali častnim predsednikom prve vajišiške razstave, ki se bo otvorila dne 26. t. m. v Ljubljani.

Načelnik dr. Marn je že kot mlad dijak pisal pesmice in povestice, katere je objavljaval v dijaških listih: »Zbirka«, »Sloga«, »Dijaški Zvon«, »Zora« in »Naša lipa«. Priobčeval je tudi novelete, humoreske in potopise v »Slovenskem Narodu«, »Jutru« in

v »Trgovskem listu«. Jubilar je urejeval nekaj let kamniški tednik »Naš list«, ki ga je večinoma tudi sam pisal. Jubilar je ustanovil tudi fond za trgovsko in obrtno šolstvo, iz katerega so črpali podpore visokošolci, dijaki domačih strok. šol, obrtniki in učitelji, ki so se hoteli strokovno izobraziti.

Številnim gratulantom, ki bodo častili današnjemu slavljencu, vzornemu, neumornemu in idealnemu delavcu, katerega imamo čast šteti tudi med sotrudnike »Trgovskega lista«, se pridružujemo tudi mi z iskreno željo, da bi nam dr. Marn ostal še mnoga leta čil in zdrav!

Francosko-jugoslovenski gospodarski odnošaji.

Trgovski ataše pri francoskem poslanstvu v Beogradu g. A. Mousset je napisal v pariški »Revue des Balcan« o gospodarskih odnošajih med našo državo in Francijo članek, v katerem izvaja:

Jugoslavija izvažava v Francijo predvsem gradbeni les, živo in zaklano živino, jajca, sadje (predvsem suhe slive), volno, zdravilne rastline, kože in rude, med temi predvsem baker iz rudnika v Boru. Celokupni izvoz v Francijo je dosegel leta 1923 vrednost okroglo 215 milijonov dinarjev; od tega je bilo za 100 milijonov rude (predvsem bakra). Leta 1924 je izvoz v Francijo zelo narasel; njegova vrednost je dosegla 362,9 milijonov dinarjev, kar znaša 3,08% vsega jugoslovenskega izvoza.

Kar se tiče izvoza lesa v Francijo, nam kaže statistika iz leta 1923, da je tedaj znašal izvoz lesa 36 milijonov dinarjev. To je vsekakor majhna številka, kajti Jugoslavija je eden najvažnejših lesnih producentov Evrope: ima namreč 7 in pol milijona ha gozdov. Pred vojno je Avstro-ogrška izvažala v Francijo več tisoč ton gradbenega lesa; od tega je prihajalo okoli 50% iz Hrvatske in Slavonije. Leta 1910 je izvozila 19.300 ton lesa v Francijo, od tega je prišlo skoro 10.000 ton iz Hrvatske in Slavonije. Sedanje številke torej niso v nobenem razmerju s predvojnimi.

Pred vojno je Francija krila velik del svoje lesne potrebe z uvozom. Po vojni se v Franciji ni skoro nič zidalo, izvzemši v opustošenih pokrajinah na severu. Uvoz lesa se je torej omejil samo na te pokrajine. Les so nakupovali Francozi predvsem v Češkoslovaški, dokler ni češkoslovaška krona porastla. Francozi delajo načrte, kako bi se dal uvažati les iz kolonij. Ti načrti se pa nikakor ne bi dali naglo udeležiti in medtem se pa vedno bolj izsekavajo francoski gozdovi.

Jugoslavija si more torej zasigurati važno mesto na francoskem lesnem tržišču, in sicer direktnim putem. Čas je silno ugoden za to, da se pa stvar uredniči, se mora uvesti direktni promet, ki je neobhodno potreben.

Slive tvorijo drugo važno panogo jugoslovenske izvozne trgovine. Francozi cenijo vedno bolj jugoslovenske slive, ki polagoma izpodrivajo kalifornijske. Najhitreje bi se pa dal povečati izvoz zdravnih rastlin v Francijo, kajti povpraševanje po njih je zelo veliko. Enako se bo dal pa tudi povečati izvoz naše živine.

Poljedelska država, ki neprestano spreminja smeri svojega izvoza na ta način, da hoče vedno le najvišji dobiček pri prodaji in se pri tem okorišča s slučajnimi okolnostmi, si ne bo nikoli zasigurala stalnih odjemalcev. Lahko se pripeti, da bo v letu, ko je imela obilno žetev, manj izvozila in manj zaslužila, kakor bi bilo pričakovati. Metoda pa, ki si skuša osvojiti redna tržišča, ne da bi hotela izkoristi okoliščine, katere bi dovolile vedno iskanje izredno visokega zasluzka, je ona, ki najbolj prenaša udarce, katerih se je vedno treba bati na trgu za poljske proizvode. Le

s tako metodo se da mirno delati, napredovati in tudi urediti porast domače valute. Taka metoda ima največ izgledov, da doseže praktične uspehe pri francoskih odjemalcih, ki imajo najraje stalne dobavitelje, ki ne izkoriščajo slučajne okolnosti, da čezmerno dvignejo prodajno ceno.

Oglejmo si torej še francoski uvoz v Jugoslavijo. Tu gre predvsem za izgotovljeno blago. Povojna statistika kaže, da tvori francoski uvoz le tri do štiri odstotke (leta 1924 3,36%) celokupnega jugoslovenskega uvoza. Tudi to število je majhno. Največji vzrok temu je to, da je kraljevina SHS dobila najrazličnejši material na račun reparacij. Zato Francija ni mogla zavzeti svoje normalno mesto v jugoslovenski trgovini kot dobaviteljica metalurgičnih proizvodov, kovinskih konstrukcij, kakor tudi elektrotehničnih predmetov. Končno pa je skušala Jugoslavija kolikor mogoče zmanjšati uvoz luksuznih predmetov. Ta uvoz je bil leta 1922 celo popolnoma prepovedan.

Jugoslavija bi bila gotovo resna odjemalka na primer za avtomobile. Francoska avtomobilna industrija je v Jugoslaviji še vse premalo znana. Malokdo v Jugoslaviji vé, da je Francija izvozila v letu 1923 avtomobilov v vrednosti 1 in pol milijarde francoskih frankov, a v letu 1924 celo nad 2 milijardi. To je številka, ki dosega višino celokupnega letnega proračuna kraljevine SHS.

V svetovni avtomobilski produkciji je Francija na prvem mestu za Zedinjenimi državami. Izvažava svoje avtomobile v Anglijo, Španjo, Nemčijo, Avstrijo in Ameriko. Bogatini iz New-Yorka in Chicaga prihajajo v Pariz, da si nakupijo svoje luksuzne vozove. Tri velike francoske avtomobilne tvrdke Citroen, Peugeot in Renault plačujejo skupaj več davkov, kakor vsi poljedelci Francije. Francoski avtomobili imajo na jugoslovenskem trgu ravno tako ceno, kakor vozovi, ki se uvažajo iz drugih držav, izvzemši Fordove avtomobile.

Pogodba more biti fiksna po okolnostih, če tudi ni po besedilu sklepnega pisma.

Sklepno pismo z dne 2. septembra 1922 o dobavi več sto kubičnih metrov lesa je določalo glede časa dobave, da se odpošiljatev pripravljenega blaga v Trst izvede takoj, ostanek pa še v tekočem mesecu, torej v mesecu septembru. Prodajalka je odposlala takoj les, kolikor ga je bil kupec naprej plačal, ostanek pa ni dobavila. Kupec je na to 6. oktobra odposlal iz Trsta ostali znesek kupnine ter prosil za takojšnjo dobavo ostale množine lesa. Prodajalka se pa ni odzvala, tudi ne, ko ji je kupec podelil naknadni rok in ji zapretel, da se bode kril po senzalu in od nje terjal odškodnino.

V pravdi, ki je sledila, je zatrjevala tožena prodajalka, da je opravilo čvrsto (fiksno), a kupec tožitelj je stal na nasprotnem stališču.

Toženka izvaja, da je bilo v pogodbi jasno določeno, da se bode blago pošiljalo samo meseca septembra. Ustno pa je bilo tedaj dogovorjeno, da je plačati kupnino naprej. Takoj je tožitelj plačal tri petinki celokupne kupnine, in za ostanek obljubil, da ga pošlje takoj, čim se vrne v Trst. Toženka je izrečno poudarila, da bode le tedaj dobavila, če dobi kupnino v septembru naprej plačano in da z drugimi pogoji dobave ne izvrši, kar je utemeljevala z nestalnostjo valute. Tožitelj pa je pred odhodom tudi sam poudaril, da ima tudi on interes na tem, da se dobava takoj opravi, ker mora imeti les pripravljen za ladjo, ki odide koncem septembra iz Trsta. Tudi je odvrnil na toženkino pripombo, da bode morda trda za vagone, da pogodbe ne sklene, če ne prevzame toženka obveze, da vagone preskrbi, ker mora na vsak način biti dobava izvršena do konca septembra. Ko je toženka 21. septembra odposlala zadnji vagon, ki je moral biti nekaj manjši in s tem odposlala vse, do tedaj plačano blago, je tožitelju poslala tudi popoln obračun, iz katerega je razvideti moral, da je vsa založena kupnina izčrpana. Tožitelj pa je več nego mesec dni molčal. Ker ni več poslal nikakih naplačil, je upravičeno mislila, da ne reflektira več na blago in je blago drugam prodala. Ker je šlo za čvrsto opravilo, bi jo bil tožitelj moral takoj pozvati na izpolnitev pogodbe, ne pa šele 6. oktobra.

Tožitelj pa zatrjuje, da je pogodba bila običajna, ne čvrsta, priznava, da je bil 30. septembra v zamudi s plačilom ostanka kupnine, toda toženka bi mu bila pred stornom pogodbe morala dati še primeren naknadni rok za izpolnitev, kar pa je opustila in radi česar ni bila upravičena, da odstopi od pogodbe.

Pravno sodišče je izreklo, da gre za čvrsto opravilo, in je tožbeni zahtevk zavrnilo.

Sklepno pismo sicer o tem ne daje točnega pojasnila, ker pravi samo, da je pripravljeno blago dobaviti takoj, ostanek pa tekom meseca septembra. Sklepajoč iz samega pisma, bi se moglo reči, da je pogodba običajna, ne čvrsta. Iz drugih okolnosti pa sledi, da sta stranki vendarle hoteli skleniti čvrst posel. Dognalo je po sprejetih dokazih, da je tožitelj sam se skliceval ob pisanju sklepnega pisma na čakajočo ladjo in izjavil, da mora biti blago dobavljeno do konca septembra ter da na les sploh ne reflektira, če ne bode dobavljeno v septembru. Tudi je bil zadovoljen s pogojem, da mora biti blago plačano naprej, kar je tudi s tem razodel, da je izplačal tri petinke celokupne kupnine na mestu, a glede ostale kupnine se izrazil, da jo poravnava tekom treh dni. Tako je šteti za ugotovljeno, da je tožitelj sam izrazil voljo, da mora biti dobava izvršena brezpogojno do 30. septembra in da bi poznejšo dobavo imel za protipogodbeno in nenaročeno. Ker je bila s to določbo sporazumna tudi toženka, je jasno, da je s potekom 30. septembra pogodba ugasnila. Tožitelj je torej imel pravico, da do 30. septembra še zahteva dobavo, h kratu je pa bil seveda obvezan, da plača naprej. Ko je pa rok 30. septembra potekel, je za toženko ugasnila vsaka obveznost, ker je po 30. septembru ugasnila vsaka dobavna dolžnost. Če pa ni dobavne dolžnosti, tudi ni nikake odškodninske obveznosti.

Prizivno sodišče je prizival tožečo stranko zavrglo. Iz sklepnega pisma samega res ni moč sklepati na čvrsto

opravilo po čl. 357. trg. zak. in je v tem soglašati z mnenjem prizivateljev. V to namreč ne zadostuje, da je določen zgolj čas za izpolnitev pogodbe kakor v sklepem pismu, da je dobavo izvršiti meseca septembra 1922. V zmislu čl. 357. je marveč dobavni čas določen čvrsto le tedaj, če je jasno iz besed in okolnosti, da je bil za izpolnitev pogodbe določeni čas po nameri pogodnikov tako bistven za pogodbo, da pogodba ob določenem času preneha in da poznejše izpolnitve ni več smatrati za izpolnitev. Take okolnosti pa so v tem primeru; toženka jih je navedla in so potrjene po pričah. Po tem pa ni drugače, nego da sta pogodnika imela v mislih čvrsto sklenjeno pogodbo in da je to bila njuna volja. Uporaba čl. 357. je torej na mestu. Po tem čenu utegneta sicer pogodnika izvajati zametene pravice, toda nemudoma. Tega pa tožitelj ni storil, ampak je še le 6. oktobra poslal ostalo kupnino, ki bi jo bil moral naprej plačati, in zahteval izpolnitev pogodbe, torej prepozno. Zato in pa ker je bil sam v zamudi in sicer po lastni krivdi, ne more več zahtevati izpolnitve, dosledno tudi ne odškodnine radi izostale izpolnitve.

Tudi revizijsko sodišče je pritrdilo prizivni sodbi. Ugotovljeno je, da je bilo dobavo izvršiti tekom meseca septembra, da je toženka zahtevala, da mora biti blago plačano naprej, da je tožitelj v istini takoj plačal tri pehinke, ostanek kupnine pa obljubil poravnati tekom treh dni in da je izjavil, da na blago sploh ne reflektira, če ga ne dobi do konca septembra. Po besedilu te slednje izjave naj bi le do konca septembra opravljena dobava spadala v okvir pogodbe, dočim bi bila kasnejša izpolnitev za tožitelja brez interesa in je tožitelj ne mara. Nikakor ni torej pravnopomotno naziranje, da je tako sklenjena pogodba fiksno spravilo po čl. 357. trg. zak., iz katerega je morala biti dobava opravljena v trdno določenem času.

R. St.

Seja širšega odbora Zveze trgovskih gremijev in zadrug.

V sredo, dne 15. aprila se je vršila seja širšega odbora Zveze trgovskih gremijev in zadrug, ki je bila izredno dobro obiskana. Udeleženi je bilo 18 gremijev s skupno 30 delegati. Na dnevnem redu je bila predvsem razprava o predlogih za finančni zakon za l. 1925/26, kakor tudi o stališču trgovstva k posameznim določbam načrta zakona o izjednačenju direktnih davkov. Tozadevno obširno poročilo je podal davčni konzulent trgovske zbornice nadupravitelj g. Fran Zagar, katerega izvajanja in predloge so navzoči delegati soglasno odobrili. Referent je poudarjal, da je tozadevne predloge že odobrila tudi Zveza industrijcev, kakor tudi zveza društev hišnih posestnikov, kmetijska družba, zadrugne zveze in zveze denarnih zavodov.

Nato je sledilo poročilo o projektu zakona o gospodarskem svetu, ki ga je podal Zvezni tajnik g. Ivan Mohorič. V svojem referatu je očrtal bistvene razlike med načrtom, ki so ga izdelale trgovske zbornice ter med načrtom, ki ga je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije. Zveza se je na podlagi poročila izrekla za osnovanje gospodarskega sveta, ki bi bil podrejen ministrskemu predsedniku in ne ministrstvu trgovine in industrije ter ki bi imel najširši delokrog in v katerem naj bi bile vse stroke gospodarstva potom izvoljenih delegatov trgovskih zbornic v sporazumu s strokovnimi organizacijami trgovine, industrije in obrti enakomerno zastopane.

Po obširnem tajniškem organizacijskem poročilu se je z ozirom na novo porazdelitev srezov sklenilo priporočiti vsem gremijem, pri katerih se meje srezov ne krijejo z mejami prejšnjih političnih okrajev, da se v lastnem interesu prilagodijo novim srezkim mejam in izvršijo tozadevno izpremembo pravil. Zvezni načelnik je pri tem apeliral na nekatere gremije, ki so v zaostanku s prispevki, da nakažejo Zvezi dolžno doklado, ker so Zvezina sredstva izčrpana.

Glede prihodnjega občnega zbora, na katerem obhaja Zveza petletnico svojega

obstoja, se je določilo, da se vrši na praznik Vnebohoda dne 21. maja v Rogaški Slatini. Na predvečer v sredo dne 20. maja pa se vrši seja zveznega odbora, na kateri se bo razpravljalo o predlogih gremijskih delegatov in redigiralo resolucije za občni zbor. Zveza je zato pozvala vse gremije, da naznanijo imena delegatov in namestnikov, ki se bodo udeležili občnega zbora v svrhu pravočasne oskrbe prenočišč in priprave skupnega obeda. Za tozadevne prijave je določen rok do dne 3. maja.

Ceškoslovaška industrija.

(Predavanje tajnika trgovske in obrtniške zbornice g. Iv. Mohoriča v Češkoslovaški-jugoslovenski ligi dne 6. t. m.)

(Konec.)

PAPIRNA INDUSTRIJA.

V ČSR se nahaja danes ca 60 papirnic s 160 stroji za izdelovanje papirja, 38 tovarov za izdelavo lepenke, 20 tovarov za celulozo in 50 podjetij za brušenje lesa. Češka papirna produkcija je centralizirana in krije vse potrebščine doma razum sulfatne in natronove celuloze, ki jo mora dovažati iz inozemstva. Naprave papirne industrije v ČSR predstavljajo ca 30% industrije te stroke v bivši monarhiji.

Produkcija je znašala leta 1920 14.000 vagonov papirja, 1.300 vagonov lepenke, 10.000 vagonov celuloze in 3.800 vagonov lesovine; od česar se je izvozilo v inozemstvo 3.000 vagonov papirja in 2.200 vagonov celuloze.

Grafični obrt na Češkem je v tesni zvezi z kulturnim razvojem češkega naroda in že leta 1348 najdemo pomnoževalce slik, 1468 pa se je natisnila v Plznu prva češka kronika s premakljivimi črkami. V sedanji dobi je centrom grafične industrije v Pragi, ki šteje nič manj kot 134 tiskaren, 45 litografskih zavodov. Praški tehnološki muzej, kakor tudi tečaj umetno industrijske šole in perijodične razstave pospešujejo znatno razvoj te obrti.

KEMIČNA INDUSTRIJA.

Z razvojem intenzivnega gospodarstva s pospeševanjem poljedelstva in specializacije kultur, je v bistveni zvezi tudi razvoj močne kemične industrije. Sedaj imamo na Češkem samo gnojila 14 modernih tovarov, ki krijejo polno potrebo na superfosfatih, ki producirajo letno 40.000 vagonov in zaposlujejo 6.000 ljudi, kakor tudi na ostalih vrstah gnojil. Središča kemične industrije se nahajajo v bližini revirjev črnega in rujavega premoga, v Mostu, Duhcovu, Moravski Ostravi in Karvinu ter v ustju na Labi. V celoti se nahaja v ČSR 670 tovarov za kemične in sorodne produkte, ki zaposlujejo 45.000 delavcev in razpolagajo z 80.000 HP. Znatna je produkcija žveplene kisline, ki znaša 350.000 ton, poleg tega tudi solne in salpetrove kisline, kriolita in fluorovih preparatov, dalje sode in kroma, kakor tudi klorovih preparatov. Z organsko kemičnimi produkti se bavi 78 tvrdk, ki imajo letno produkcijo nad 8.000 vagonov, med njimi 600 vagonov sveč. Nadalje izdeluje ta industrija razne vrste mila, umetne masti in margarina, terove produkte in olja, dalje razna obratna sredstva in potrebščine za tekstilno industrijo, le petrolejeve rafinerije, ki so imele pred vojno veliko zalogo surovin v Galiciji, so pretrpele vsled prevrata velike škode in njih obrati nazadujejo.

NAŠ PROMET S ČEŠKOSLOVAŠKO.

Ceškoslovaška republika zavzema v zunanji trgovini z našo kraljevino po naši statistiki za leto 1923 pri uvozu drugo mesto z 18 in pol odstotki ali s poldrugo milijardo dinarjev, dočim je naš izvoz na Češkoslovaško znašal le 7.82% celokupnega izvoza ali 629 milijonov dinarjev. Naša bilanca s Češkoslovaško je bila vsa povojna vedno znatno pasivna in vsa naša prizadevanja, da bi se pasivni saldo iz tega prometa izmanjšal, sicer še niso prinesla željenega ravnovesja, vendar se rezultati od leta do leta boljšajo. S ČSR živimo v stanjučasne trgovske pogodbe. Že nad leto dni se vršijo priprave za sklep definitivne trgovske in tarifne pogodbe, od katere pričakujemo znatno izboljšanje vzajemnega trgovskega prometa. Promet v letih 1920—1923 je nazviden iz sledečih števil:

Uvoz v letu

1921	1922	1923
843	1278	1537
20.4%	19.9%	18.5%

Izvoz v letu

1921	1922	1923
100.763	299.265	629.115
4.1%	8.1%	7.8%

Glavno vlogo pri našem uvozu iz Ceškoslovaške republike igrajo tekstilije in sicer se je leta 1923 uvozilo iz Češke k nam 5.191 kg bombaža in bombaževih izdelkov v vrednosti 601 milijona dinarjev.

Na drugem mestu je voleno blago z 1.000.000 kg v vrednosti 191.000.000 Din. na tretjem mestu so živilni izdelki z 12 milijoni kg v vrednosti 132 milijonov dinarjev (sladkor, olja itd.),

na četrtem mestu je železo in železni izdelki s 17 milijoni kg v vrednosti 125 milijonov dinarjev.

Nato sledi steklo s 6.8 milijoni kg v vrednosti ca 70 milijonov dinarjev.

Platno in platneni izdelki z 2 milijoni kg v vrednosti 66.7 milijonov dinarjev.

Stroji in aparati s 3.1 milijoni kg v vrednosti 51 milijonov dinarjev.

Usnje in usnjarski izdelki pol milijona kg v vrednosti 40 milijonov dinarjev.

Konfekcijski izdelki 43 milijonov dinarjev.

Izdelki iz kamenine in porcelana s 6 in pol milijoni kg v vrednosti 32 milijonov dinarjev, dalje

45 milijonov kg premoga v vrednosti 33 milijonov dinarjev,

industrijske rastline s 3 in 1/4 milijoni kilogramov v vrednosti 23 milijonov dinarjev (med njimi hmelj).

Nasprotno pa igra pri našem izvozu v Ceškoslovaško glavno vlogo izvoz živine, ki reprezentira vrednost 273 milijonov dinarjev ter svežega in predelanega mesa z 94 milijoni dinarji. Ta dva predmeta predstavljata ca 60% celokupnega izvoza na Češko. Ostali predmeti igrajo popolnoma podrejeno vlogo, kakor n. pr.:

žito z 22 milijonov dinarjev, mleko in jajca 21 milijonov dinarjev, sadje 20 milijonov dinarjev,

surove rude 25 milijonov dinarjev in kemični izdelki 19 milijonov dinarjev.

Po teži igra v izvoznem prometu na Češko največjo vlogo železna ruda iz Lubije za Vitkovice, ki znaša v letu 1923 77 in pol milijonov kg v nasprotni smeri pa premog 745 milijonov kg. Teža celokupnega našega uvoza iz Češkoslovaške znaša 126 milijonov kg, našega izvoza na Češkoslovaško pa 121 milijonov kilogramov in sta torej prilično v enakem razmerju. Razmerje vrednosti našega uvoza in izvoza s ČSR pa je kakor 1537 : 629 ali 2.5 : 1.

Ceškoslovaška industrija je prišla, kakor omenjeno, s prevratom v težak položaj, ker je na ozemlju Češkoslovaške republike skoncentrirano 1/4 vse industrije bivše Avstro-ogrške monarhije. Ta industrija je imela poprej za eksport svojih produktov tržišča po celi monarhiji, ki je predstavljala carinsko ozemlje z 636.000 kvadratnimi kilometri obsega in 51.4 milijonov prebivalstva. Po prevratu pa se je carinsko ozemlje te industrije skrčilo na 142.575 kvadratnih kilometrov z 13.6 milijonov prebivalci. Dočim je češkoslovaška industrija pred vojno izvažala le ca 20% svojih izdelkov v inozemstvo, je danes navezano izvažati ca 80% svoje produkcije. Že iz teh par števil je jasno razvidno je. Že iz par števil je jasno razvidno težak položaj češkoslovaške industrije in v tem leži tudi jedro češkoslovaško trgovsko-političnega problema, na katerem se je od prvih dni prevrata pa do danes sistematično ustvarjalo in delalo in priznati moramo, da z velikimi žrtvami pa tudi znatnim uspehom. Češkoslovaška je bila prva med nasledstvenimi državami, ki je uspela, da stabilizira svojo valuto in da doseže aktivnost svoje trgovske in plačilne bilance. Aktivum trgovske češkoslovaške bilance je znašal že leta 1920 4 milijarde 185 milijonov Kč, leta 1922 pa je dosegel 5 milijard 395 Kč. Češkoslovaška je tudi uspela, da je svojo zunanjo trgovino znatno enakomerno porazdelila tudi na oddaljene države. To je dosegla Češkoslovaška republika s svojo smotreno politiko carinsko-tarifnih kakor tudi železniškotarifnih pogodb.

Vzajemnost narodno-političnih in državno-gospodarskih interesov ČSR in

SHS nas zbližuje in veže tudi pri delu na gospodarskem polju, kjer so dani, kakor smo videli, dobri predpogoji. Zato smo prepričani, da bo definitivna trgovska pogodba inaugurirala novo ero v naših gospodarskih odnošajih in da se bo z obojestransko uvidevnostjo posrečilo v kratkem uravnati medsebojen promet in uresničiti program naših obojestranskih gospodarskih stremiljen.

Trgovina.

XI. interparlamentarna trgovinska konferenca. Priprave za interparlamentarno trgovinsko konferenco so v polnem teku. Konferenca se bo vršila v palači Venezia. Konferenca se bo udeležilo okoli 250 parlamentarnih zastopnikov, ki bodo zastopali skoro 40 parlamentov. Dne 14. t. m. je prispel predsednik češkoslovaške delegacije za interparlamentarno trgovinsko konferenco g. Uhlir. Na postaji ga je sprejel češkoslovaški trgovinski dodeljenec v Rimu g. Kundras.

Trgovska akademija za inozemce v Parizu. — Pariška trgovska zbornica organizira tudi za prihodnje šolsko leto trgovsko akademijo, namenjeno specijelno za inozemce. Pouk traja eno leto. Sprejemajo se gojenci, ki so najmanj 17 let stari in sicer oni, ki so absolvirali kako srednjo šolo, brez sprejemnega izpita, oni pa, ki tega ne morejo dokazati, se sprejmejo le, ako uspešno prestanejo sprejemni izpit. Vpisovanje se vrši od 1. junija do 15. oktobra. Podrobnejša pojasnila daje: Direction de l'ecole des Hautes Etudes Commerciales 43 rue de Torgueville, Paris.

Konkurzi na Ogrskem. — Prizadevanja ogrske vlade, da sanira državne finance, na podjetništvo jako slabo vplivajo. To dokazuje dejstvo, da se je letos do sredi meseca aprila prijavilo 510 konkurzov, dočim je bilo celo leto 1924 prijavljenih samo 262.

Insolvence na Angleškem. Tekom leta 1924 je bilo v Angliji 5390 insolvenec in 2744 prisilnih poravnjav. V vrsti bank, industrije in veletrgovine je bilo 1081 konkurzov napram 1224 v predhodnem letu in 649 v letu 1913. V trgovini na drobno in v mali industriji je bilo 6270 konkurzov napram 6278 v letu 1923 in 5440 v letu 1913.

Industrija.

Odkritje bakrene žile v Jugoslaviji. V bližini Štipa je bila odkrita bogata bakrena žila. Vrednost žile se ceni zelo visoko.

Električna centrala v mostarskem rudokopu. Električna centrala na mostarskem premogokopu, ki se gradi že več časa, bo v kratkem zažela funkcionirati in bo dajala električno energijo premogokopu, kakor tudi mestu. Stara električna centrala se bo opustila, ker ima nova 12 motorjev, medtem, ko je imela stara samo tri. Nova električna centrala bo dala energijo za razsvetljavo tudi podnevi.

Obrt.

Za pospeševanje ribarstva. Pomorska uprava v Splitu je izdelala načrt za pospeševanje našega ribarstva na Jadranu. To vprašanje je postalo aktualno z zgradbo proge Split—Šibenik—Zagreb, ker se računa, da se bo na ta način moglo zvoziti mnogo večje količine rib v hrvaška mesta. Za sedaj je položaj ribarstva na Jadranu uprav obupen. Ribarji, tudi ako nimajo na razpolago nobenih modernih ribarskih priprav, niti mrež, niti čolnov, niti drugih pripomočkov, vendar nalovijo šestokrat toliko rib najboljših vrst, da se te tudi po najnižjih cenah ne morejo razpečati. Mnogokrat take ribe brez vsake cene izvažajo na Reko ali v Trst. Uprava predvideva v svojem načrtu kredit v iznosu 2 milijonov dinarjev, ki je potreben za ureditev modernih ribnjakov na nekaterih mestih obale, za nabavo modernih mrež in ladij. Ta načrt je odposlala uprava vladi v Beograd in upati je, da se ga bo moglo uresničiti.

Licitacija za zakup kolodvorske restavracije v Zagrebu-Sava. Razpisana je ofertalna licitacija za zakup kolodvorske restavracije v Zagrebu-Sava. Licitacija se bo vršila dne 15. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. Ponudbe poleg 3000 Din jamčevine je predložiti do navedenega roka Direkciji državnih železnic. Invalidi, ki bodo predložili redna invalidska spričevala, imajo prednost pred drugimi prosilci.

Dopis.

Malo več smisla za solidarnost. Iz Ljutomeru nam pišejo: O potrebi enotne močne organizacije zlasti med trgovci ne bi bilo pač potreba še govoriti, vsaj vsak lahko sam čuti, koliko je trpelo in koliko še trpi trgovstvo baš zbog tega, ker ni znalo ob ugodnih prilikah združiti svoje zahteve v enoten glas, ker se ni znalo v borbi za svoje interese zbrati v močno falango. Posledice pomanjkanja solidarnosti v naših vrstah čutimo prav težko in samo čudno je, da ni zavest in prepričanje, da si moremo samo s solidarnim nastopom pomagati v svojih težnjah, prodrla v vse naše vrste. Pomanjkanje stanovske zavesti in čuta solidarnosti se je pokazalo pri nas v Ljutomeru na prav eklatantni način za velikonočne praznike. Naše trgovstvo se je z večino glasov dogovorilo, da ostanejo trgovine na velikonočni pondeljek zaprte. Na popolnoma nerazumljiv način se pa je dalja večina pregovoriti od nekaterih separatistov in je prelomila prejšnje izjave. Kdaj, kdaj pridemo tudi v naših vrstah vsaj v stanovskih vprašanjih do enotnega solidarnega nastopa.

Denarstvo.

Kvotacija črnoveca v Italiji. Agencija Rosta poroča, da je italijanski poslanik conte Manzoni uradno obvestil komisariat za zunanje zadeve, da je italijanska vlada odredila, da se bo od sedaj kvotiral na italijanskih borzah tudi črnovec.

Franosko-ruska banka. Po poročilih predsednika ruske banke za inozemstvo je ruska vlada predlagala, osnovati v Parizu francosko-rusko banko. Francoska grupa bi podpisala polovico delniške glavnice.

Agencija Narodne banke na Sušaku. Narodna banka bo dala pregledati svojo agencijo na Sušaku, ki je poverjena »Primorski banki«. To je prva inštitucija Narodne banke te vrste; namerava se uesti take vrste agencij tudi na nekaterih važnejših trgovskih centrih.

Davki in takse.

Taksiranje trgovskih opominov. V zadnjem času se je pogosto dogajalo, da so finančni organi nalagali za trgovske opomine, ako so jim prišli v roke, poleg takse po tarifni postavki 34., ki znaša 10 par za zneske do 100 Din in 20 par za zneske preko 100 Din, še kazenske zneske. — Finančna uprava se je postavila na stališče, da se jako pogosto pošiljajo odjemalcem, namesto računov takoj opomini. Taki opomini so brezpogojno zavezani računskemu kolku po tarifni postavki 34., ne pa tudi takrat, kadar se je odjemalcu predhodno poslal pravilno taksiran račun. Komur se torej naloži kazen, ker ni kolkoval opomina, a more dokazati, da je poslal odjemalcu predhodno pravilno taksiran račun, naj vloži proti naložitvi kazni pritožbo in zahteva, da se mu kazen, redna taksa in taksa za obsodbo v celoti odpisejo. — Kazni po taksnih zakonih niso izterljive predno ne postanejo pravo-močne.

Donos neposrednih davkov v mesecu januarju 1925. — V mesecu januarju 1925 se je pobralo v naši državi 80 milijonov 977.163 Din neposrednih davkov in sicer na Hrvatskem 12.775.963 Din, v Bosni 12.621.850 Din, v Vojvodini 26 milijonov 616.945 Din, v Sloveniji 9.576.484 dinarjev, v Dalmaciji 5.667.944 Din in v Srbiji 13.718.037 Din. Vrhu tega se je pobralo 21.486.776 Din davka na poslovni promet. Tega davka je plačala Hrvatska 7.128.139 Din, Bosna 2.723.598 dinarjev, Vojvodina 5.115.605 Din, Slovenija 3.560.846 Din, Dalmacija 214.527 dinarjev in Srbija ter Črna gora 2 milijona 744.061 Din.

Donos državne trošarine v mesecu februarju t. l. — V mesecu februarju t. l. se je v naši državi pobralo 54.943.672 dinarjev državne trošarine in sicer od sladkorja 21.110.724.87 Din, na kavo 3 milijone 218.763.05, na kavine nadomestke 152.075 Din, na riž 240.211 Din, na pivu

1.692.692.61 Din, na fina vina 44.746.81 dinarjev, na navadno vino 3.207.656.61 dinarjev, na brezalkoholne izvlečke 7.988.97, na liker in konjak 482.356.94 dinarjev, na sveče 61.459.41, na električno razsvetljavo 559.371.60, na svetilni plin 346.827.38, na karbid 267.222.25, na kresila 136.252, na alkohol 18.455.601.08, na žganje 1.048.540.98, na kisovo kislino 196.703.90, na bencin 3.179.426.70, na kontrolnih pristojbinah za denaturiranje špirita 535.050.60. Od omenjene trošarine se je pobralo pri carinarnicah 8 milijonov 840.270 Din in sicer na sladkor 1.846.839, na kavo 3.218.763, na riž 225 tisoč 182.35, na fina vina 3.485.70, na navadno vino 2316.01, na brezalkoholne izvlečke 5805.45, na liker - konjak 63.857.63, na sveče 0.80, na električne žarnice in obločnice 507.135.60, na karbid 342.25, na kresila 136.252, na alkohol 48.156.94, na kisovo kislino 4922 in na bencin 2.777.211 dinarjev. Za primerjavo navajamo, da se je v februarju l. 1924 pobralo v celoti 44.208.872.82 Din trošarine, od teh 10.821.452.57 Din pri carinarnicah. Donos trošarine v 11 mesecih proračunskega leta 1924/25, to je za čas od 1. aprila 1924. do konca februarja 1925 je presegal proračunjeno vsoto za 73.877.044 Din.

Promet.

Otvoritev liške železnice. — Svečana otvoritev liške železnice Split—Gračac—Ogulin—Zagreb se bo vršila komaj prve dni meseca julija. Komisija, ki je te dni razpravljala v Zagrebu glede nove svečane otvoritve te proge, je določila tudi spored odhoda vlakov iz Zagreba, odnosno iz Splita. Sklenilo se je, da krenejo iz Zagreba trije vlaki in to: 1 brzovlak in dva osebna vlaka. Brzovlak bi odhajal iz Zagreba ob 20.40 uri in bi došel v Split ob 10.40 uri predpoldne. Vožnja bi trajala 14 ur. Začasno bi vozil vlak iz Zagreba do Ogulina s 75 km brzine na uro, iz Ogulina do Knina z 45 km brzine, a od Knina do Splita z brzinom 35 km. Točni dan svečane otvoritve proge ni še določen, vsekakor bo otvoritev proge v mesecu juliju t. l. Brzovlak bo imel tudi spalni in restavracijski voz. Odhod brzovlaka iz Splita bo zvečer.

Računanje vozarine za premog v vozovnih tovarih. V smislu odloka Generalne direkcije drž. železnic, broj 16.691 od

11. aprila 1925 je računati vozarino za premog v vozovnih tovarih pri plačilu najmanj za 10.000 kg za tovarni list in voz kakor sledi: 1. Premog vseh vrst tarifira namesto po izj. t. 1. po razredu C. V tem slučaju ostane lomljeno računanje vozarine za proge bivše Južne železnice in proge državnih železnic kakor dosedaj neizpremenjeno v veljavi. — Ta izprememba velja izza dne 15. maja 1925. — 2. Premog vseh vrst, domačega izvora, v notranjem prometu, tarifira kakor doslej po izj. t. 1. in sicer od spodaj navedenih postaj, izvzemši državnih mej v kraljevini. — V tem slučaju se računa vozarina preko prog bivše Južne železnice in prog državnih železnic na podlagi skupne razdalje v eni svoti (n. pr. Trbovlje—Kranj km 52 + 30 = 82 km, vožarinski stavek izj. t. 1. 360 par za 100 kg). Ta izprememba velja izza dne 15. aprila 1925. — 3. Premog vseh vrst domačega izvora pri izvozu v inozemstvo tarifira po izj. t. 1. s sledečimi popusti potom kartiranja od spodaj navedenih postaj: na razdalje do 200 km je znižati vožarinski stavek za 10%, na razdalje preko 200 km je znižati vožarinski stavek za 5% in sicer pod pogojem, da je pošiljka predana z direktnim mednarodnim tovarnim listom na kako železniško postajo v inozemstvu ali z lokalnim tovarnim listom na kako morsko pristanišče naše države ali na obmejno postajo Caribrod oziroma Djevdjelija, v katerem primeru mora odpošiljatelj na tovarnem listu podati izjavo, da je pošiljka namenjena v inozemstvo. — Znižani vožarinski stavek je zaokrožiti na 10 par navzgor. — Tudi v tem slučaju je računati vozarino preko prog bivše Južne železnice in prog državnih železnic na podlagi skupne razdalje v eni svoti kakor pod točko 2. Ta izprememba velja izza dne 15. aprila 1925. — 4. Za vse ostale postaje veljajo do 15. maja 1925 obstoječi tarifni predpisi za računanje vozarine za premog. — Seznam odpošiljalnih postaj: Adrovac, Arandelovac, Banja Luka grad, Banja Luka predgradje, Banova Jaruga, Baroševac, Bela Palanka, Bogovina, Breza, Brežice, Bukinje, Carev dar, Cerje Tužno, Čuprija, Črnomelj, Golubovac, Gornji Milanovac, Grljan, Hrastnik, Ivanec, Kakanj, Knjaževac, Kočevje, Konjščina, Koprivnica, Krajiški Grabovac, Krapina, Kreka, Kruševac, Laško, Lavrica, Lepavina, Lepoglava, Markovac, Mesiči Rogatica, Mirna, Mirovo, Mokranja, Mostar, Mursko Središče, Nova Gradiška, Novi Marof Obilić, Ormož, Pitomača, Podlugovi, Poljčane, Podvis, Požega, Pragersko, Preljina, Prevalje, Prijedor, Rača, Rajhenburg, Ravna Reka, Senjski Rudnik, Sevnica, Sinj, Siverič, Straža Toplice, Št. Janž na Dolenskem, Topusko Toplice, Trbovlje, Vavilo, Velenje (Škale), Vranje, Vražogrnac, Vrdnik ugljenik, Zagorje, Zenica, Zlatar Bistrica, Zvezdan, Zalec, Džep. — Proti tej odredbi, ki tretira v enaki meri dovoz inozemskega premoga tako za podjetja, kjer se uporaba inozemskega premoga more nadomestiti z domačim premogom, kakoršnega si ne morejo nabaviti v tuzemstvu, smo že v zadnjem našem listu odločno protestirali. Nima naravno nič proti temu, da se do minimuma omeji uporaba inozemskega premoga v naših podjetjih, pač pa se moramo odločno zavarovati proti temu, da se z nepremišljenimi naredbami postopa tako brezobzirno proti posameznim našim industrijam, ki brez inozemskega premoga ne morejo obratovati. Šablonska odredba, ki tako važnih momentov v ustroju posameznih industrijskih podjetij ne upošteva, se mora čimpreje izpremeniti.

Ugodna tarifa za prevoz južnega sadja. — Prometno ministristvo je priznalo za prevoz južnega sadja in vina iz Trsta nastopno ugodnostno tarifo. Za južno sadje in pridelke v vagonih pošiljkah od 5000 do 10.000 kg kot vozno blago za 100 kg 2400 par in za vino v vagonih pošiljkah od 10.000 kg 1600 par za 100 kg. Ta ugodnost stopi v veljavo dne 1. junija t. l.

Anketa o železniškem prometu v Jugoslaviji. Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je otvorila te dni anketo o sedanjem stanju prometa. Glavna vprašanja, ki se obravnavajo, se tičejo možnosti odprave dosedanjih nedostatkov. Na podlagi rezultatov ankete bo stavila Centrala prometnemu ministru konkretne predloge za zboljšanje prometa.

Razno.

Trgovinska pogajanja v Avstriji se ne bodo, kakor pišejo iz Beograda, še ta mesec obnovila.

Razstava v Subotici. Ministristvo za trgovino in industrijo je dovolilo, da se med 22. in 31. avgustom vrši v Subotici »Obči sejem in razstava poljedeljstva in industrije«.

Osnovanje italijansko-jugoslovenskega sindikata d. d. v Milanu. Kakor je zvedel list »Rassegna Economica - Commerciale«, bivši Italo-Jugoslavo v Milanu, se je osnoval tam italijansko-jugoslovenski sindikat v obliki delniške družbe za pospeševanje gospodarskih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo. Sindikat namerava v Beogradu in Milanu ustanoviti trgovske muzeje.

Izdelava novih poštih znamk. Ministristvo poštno in brzvoja namerava pristopiti izdaji novih poštih znamk. Licitacija, na katero bodo povabljeni tudi inozemske tvrdke bo kmalu razpisana.

Nadaljevanje pogajanj z Italijo. Pogajanja med našo kraljevino in Italijo, ki so se vodila v Florenci in so se pretrgala pred velikonočnimi prazniki, se bodo nadaljevala takoj, ko se pripravi nov materijal. Pogajanja se bodo nadaljevala najbrže v drugem mestu in ne v Florenci. Predlog za novo mesto bodo napravili zopet Italijani.

Avstrijska gospodarska razstava v Beljaku, se vrši od 30. maja do 15. junija t. l. Prijavnice za razstavljalce so interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na razpolago.

Britanska razstava v Wembleyu. Britanska razstava v Wembleyu se oficijelno otvori dne 6. maja t. l. Razstava bo odprta do oktobra. Interesentom so prospekti o razstavi na razpolago v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Komisija za avtorsko pravo. V ministristvu za prosveto v Beogradu se sestavi te dni komisija, ki ima nalog, da izdela zakonski predlog o zaščiti avtorskega prava. Zveza narodov je namreč zahtevala od Jugoslavije, naj pristopi k obveznostim glede zaščite avtorskega prava.

Sestanek Male antante. Sestanek Male antante se bo vršil dne 9., 10. in 11. maja v Bukarešti. Ta datum je končnoveljav. Dne 9. maja se bo vršila proslava neodvisne Rumunije, katere se bodo udeležili tudi ostali zunanji ministri Male antante.

Konferenca nasledstvenih držav bivše avstro-ogrške monarhije. Konferenca nasledstvenih držav za razdelitev predvojnih dolgov bivše avstro-ogrške monarhije, ki se je v mesecu januarju t. l. vršila na Dunaju, a po par dneh odgodila, da se zbere za razdelitev potrebnih materijal, se nadaljuje v mesecu maju t. l. na Dunaju. Posamezne države so zbrale materijal, ki omogoča številčno ugotovitev deležev posameznih nasledstvenih držav. Na praški konferenci se bodo uredilo tudi obrestovanje raznih titer, katerih kuponi se v povojni dobi ne plačujejo.

Trgovcem na znanje! Dogajajo se slučajni, da ponekod branijo organi finančne straže in orožništva trgovcem prodajo 80% kisove kisline, češ, da se sme prodajati kisline le v razredčenem stanju od 15%. Pri tem se sklicujejo na svoječasno prepoved ministristva za narodno zdravje, ki pa je že dne 23. decembra 1924. v štev. 293. »Službenih Novin« objavilo sledeči odlok o prodaji kisove kisline: »Odlokom g. ministra narodnega zdravja od 6. decembra 1924, NBR 51437 veljajo za prodajo kisove kisline do definitivne določitve Sanitetnega sveta vsi oni predpisi, ki so v pojedinih oblastih veljali pred odlokom NBR 36662, z dne 29. septembra 1924. S tem odlokom se do nadaljne naredbe razveljavlja odlok NBR 36662.« Prodaja kisove kisline je torej prosta.

Zdraviliški vestnik Rogaška Slatina. Izšla je prva številka II. letnika Zdraviliškega vestnika in imenika gostov — Rogaška Slatina. Vsaka številka stane 3 Din. — Vestnik urejuje g. dr. Ivo Šorli.

Izveštaj Saveza novčanik i osiguravajućih zavoda kraljevine SHS, št. 3., za marec 1925 je izšel in vsebuje zadnje zakonske in naredbene predpise na finančnem polju, važne finančne informacije, opozorila za finančnike itd.

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
 izvrstno
Kolinsko cikorijo
 domači izdelek.

Ljubljanska borza.

dne 17. aprila 1925.

Blago: Jelovi hlodi od 25 cm prem. napr., 4 m dolž., fco nakl. postaja, den. 250; trami monte, od 4-4, 4-5, 5-6, 5-7, 6-8, fco meja, bl. 390; Cerovi krlji, od 2 m dolž., od 25 cm prem. napr., fco nakl. post., 6 vag., den. 18, bl. 18, zaklj. 18; bukovo oglje, dvakrat vilano eksportno blago, fco meja, 1 vag., den. 118, bl. 118, zaklj. 118; bukova drva, suha, 1 m dolž., cepanice, fco meja, den. 25; smrekovi hlodi, od 25 cm, 4 m dolž., fco nakl. post., 4 vag., den. 240, bl. 240, zaklj. 240; Pšenica Rosafé, par. Ljublj., den. 455; pšenica avstralska, par. Postojna, bl. 450; otrobi pšenični, debeli, par. Ljublj., bl. 225; otrobi pšenični, drobni, juta vreče, par. Ljublj., bl. 192.50; korusa zobata, fco Ljublj., bl. 215; korusa medjimurska, par. Ljublj., bl. 215; korusa činkvantin, par. Ljublj., bl. 235; krompir jedilni, rumeni, fco Spilje, tranz., den. 130; fižol beli, par. slavonska post., den. 275, bl. 300; bučne peške, nerešetane, rinfusa, fco slavn. post., bl. 420.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1921, den. 60, bl. 62½; 4% Kranjsko dež. pos., iz l. 1917, bl. 22; loterijska 2½% drž. renta za vojno odškodnino, den. 159.50, bl. 160.50; Celjska posojilnica,

d. d. Celje, den. 210, bl. 212, zaklj. 210; Ljubljanska kredit. banka, den. 217; Merkantilna banka, Kočevje, den. 110, bl. 126; Prva hrv. šted., Zagreb, den. 826, bl. 830; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 190, bl. 200; Strojne tov. in liv. d. d., Ljubljana, bl. 134; Trbovelj. prem. dr., Ljubljana, den. 390, bl. 400; Združene papirnice Vevče, Goričane, Medvode d. d., Ljubljana, den. 100, bl. 108; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb, bl. 50; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana, den. 265, bl. 280.

Tržna poročila.

Mariborski trg (15. t. m.). Cene: Meso: goveje I. 20, II. 16—17.50, III. 15, teletina I. 20—22.50, II. 17.50, svinjsko 15.30, salo 25—30, mast 30—35, prekajeno meso 25—34, šunka 38—40, kozličje meso 25, krakovske klobase 34—40, brunšviške 20—25, safalade 28—32, hrenovke 34 do 38, kranjske klobase 34—40 Din, vse po 1 kg. **Kože:** konjske 175 Din komad, goveje 15—17, telečje 28, svinjske 8 Din po 1 kg, gornje usnje 110—130, podplati 70 do 90 Din za kg. — **Perutnina:** piščanec majhen 30, večji 35, kokoši 30—45, gosi 80—100, purani 75—140 Din za komad. **Domači zajci:** majhni 7.50—10, večji 15 do 40 Din za komad. **Mlečni izdelki:** mleko 3—3.50, smetana 13—16 Din za liter, sirovo maslo 55, kuhano 60, ementalški sir 125, polementalški 70—80, parmazan 125 Din za 1 kg. **Jajca:** 0.75—1.25 Din komad. **Sadje:** jabolka sveža 3—8 dinarjev za kg po kakovosti, suhe če-

šplje 16—18 Din za kg, orehi 9—12, luščeni 35—40 Din za kg. **Specerijsko blago:** kava I. 70—80, II. 50—65, sladkor: v prahu 17, v kristalih 14.50—15, v kockah 16.50—17, kvas 35 Din za kg, riž 7 do 15 Din kg, namizno olje 25—30. Din liter. **Zito:** pšenica 4—4.50, rž 4.50, ječmen 4, oves 3.50, turščica 3.75—4, fižol 4—5, leča 10 Din kg. **Mlevski izdelki:** pšenična moka »00« 7.50—8, »2« 7.25 do 7.50, »5« 7, »6« 6.25, »7« 5, ješprenj 7 do 16, turščeni zdrob 4.25—5.25, pšenični zdrob 8.50, ajdova moka I. 8, II. 7, kaša 5—6 Din za kg. **Krma:** sladko seno 65 do 100, otava 60—70, ovsena slama 55 do 70 Din za q. **Kurivo:** drva trda 175 do 200, mehka 125—150 Din za kubični meter, oglje 1.50—2, koks 1—2 Din kg. **Zelenjava:** solata zgodnja 1.50—2.50 za komad, glavna solata 14 Din kg, berivka, regrat in motovilec 1 Din kupček, karfijola 5—20 Din komad, čebula 5—6, česen 15—20 Din, krompir zg. 12, pozni 1.50—2 Din kg, kisl zelje 3.50—4, kisl repa 1.50—2 Din za kg.

Živinski semenj v Ljubljani, dne 15. aprila 1925. Voli debeli za kg žive teže Din 10.25—10.50, voli rejeni Din 9.50 do 10, voli za vprego po sposobnosti 8.50 do 9.50, krave rejene 7—8, klobasarice 5—6; teleta težja debela 14—15, lažja 13—13.75, teleta zaklana po kakovosti 18—19 Din; prašiči peršutarji 14.50—15, prašiči debeli 15.50—16, hrvaški špeharji 16—16.50, prašiči zaklani domači po kakovosti 17—19; kozlički živi za kg 10 do 11 Din; plemenski prašci do 10 te-

denski komad po 150—300 Din. Današnji semenj je bil slabo obiskan ter tudi prigon živine malenkosten.

Zagrebski tedenski sejem (15. t. m.). Dogon dober. Promet je bil precej majhen, radi česar so cene zelo nazadovale. Slabe krave so zabeležile ceno 1.75 Din za kg žive teže. Zanimivo je, da sedaj cene padajo, dasi drugače spomladi vedno rastejo. Za kg žive teže notirajo (v oklepajih cene prošle srede): biki 6.50 do 8 (7—8), junice domače I. 10—11 (10 do 11.50), II. 8.50—9.50 (10—11), junci I. 12—13.50 (isto), II. 11—12 (isto), krave domače I. 9.50—11 (10.50), II. 6—8.50 (8—10); III. 1.75—5 (2.50—5.50), v početu leta 6—7.50, voli I. 11.75—12.50 (11.50—12), II. 9—11 (9.50—11), III. 6 do 8.50 (8—9), teleta 10—13.50 (isto), svinje nepitane 11.50—13 (11.50—13.50), pitane sremške 15 (15—15.50), pitane domače 13.25—14 (14—15), prašci do 1 leta 11.50—12.50 (11.25—10.50) Din. Konji 2000 do 7500 Din par po kakovosti. Cene konjem so nazadovale. Krma: seno I. 100—125, II. 75—100, stisnjeno 120—125, detelja in lucerna 125—150 dinarjev za 100 kilogramov. Cene krmi so nespremenjene.

Dunajski svinjski sejem (15. t. m.). Dogon 9696 komadov. Iz Jugoslavije jih je bilo 700. Debele svinje so se podražile za 5 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: debele svinje I. 2.30—2.40, srednje-težke 2.20—2.35, kmečke 2.15—2.40, stare 2.05—2.20, mesne 2—2.50 (izjemno 2.55) šilinga.

Veletrgovina
 kolonijalne in
 špecerijske robe

Ivan Jelačin
 Ljubljana

Zaloga
 sveže pražene
 kave, mletih dišav
 in rudninske vode
 Točna
 in solidna postrežba!
 Zahtevajte cenik!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

Iz slovenskih premogovnikov
 vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vsnake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
 Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Najboljši
 živatni stroj
 je edino le

Josip
Petelinc

smetala

Grifzner in Adler

za ročnice, črni in industrijski

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Posel v vsaki izredni. Veljavna garancija.

Delavnica za popravila

iz vsega. Telefon 915. Na malo

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (bila Petelincova spoznalna) ob vodi Na malo!

Popravila potrebščine na stavlje, krojače, čevljarje, cedlarje,

opne koga, pisarniške, kupa rabo, žetke, sakca, toaletno blago.

Telefon 915. Telefon 915

TVRDKA

A. VOLK
 LJUBLJANA

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge vse vrste pšenične

moke najboljših

banaskih

mlinov,

otrobe, koruzne

in ajdove izdelke, kašo,

ješprenj, nadalje pšenico,

koruzo, oves, fižol

in druge

poljske pridelke.

Telefon štev. 449.

Brzjavni: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Tvrdba

IVAN PERDAN

nasledniki

v Ljubljani.

Glavna zaloga Ciril Metodovih vžigalic.

Veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga na debelo in na drobno po najnižjih dnevnih cenah.

Zahtevajte cenik!

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri

za aromatisiranje kanditov in sladčič

PRAVI MALINOVEC

Sadni grog (Punsch)

= Limonov sok =

priporoča:

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ul. 13

!! Zahtevajte cenike !!

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon štev. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Posluje po celi Jugoslaviji

Ustanov. l. 1923. Delniška glavica znaša 3,000.000 Din v zlatu.

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenska zavarovanja, 3. nergodna in jamstvena zavarovanja, 4. zavarovanja proti škodam valed talinskega vlozta, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanja proti škodam valed razbitja stekla. — Največji tu delujoči zavod. Družba je povezala od „Oraske vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Eusika“ (gozarni oddelak) in „Franko-hongroisec“ ves njihov kupčijski obstoj v naši državi. — Najnižje tarife. Takojnja plačila škod. — Olesom naredben ministrstva za vojno in mornarico nadomeščajo police splošne zavar. družbe „JUGOSLAVIJE“ izenitvene kavelje za častnike.

Pisarna: Dunajska cesta 15.

Telefon 57.

TISKARNA
„MERKUR“

Trg. ind. d. d.

LJUBLJANA

Simca Gregoričeva ulica

št. 15

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure,

letake, cenike, pravila,

lepake, vse trgovske

in uradne tiskovine itd.

v oni in v več barvah

lastna književnica

Telefon št. 508

Rabna pri post. štev. 22.000

št. 22.000

Najboljša

Puch-kolesa

po ugodni ceni samo pri

IGN. VOK

Ljubljana-Novomesto

Oglašajte v

Trgovskem listu!

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi **JUGO-AVTO, d. z. o. z. v Ljubljani.**